

Поліна у школі у Криму. З власного архіву Поліни

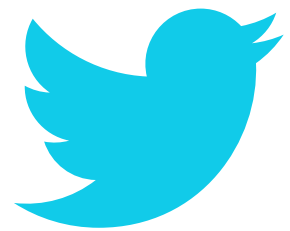
Шкільні роки перетворилися на справжню партизанку. Уявіть собі підлітка, який на уроках російської літератури «протягує» українську поезію, а на історії — відкрито говорить про боротьбу українського народу. Вчителька історії її ненавиділа, викладач ОБЖ намагався перевиховати, а директорка регулярно викликала батьків на килим. Головним каменем спотикання став російський гімн.

Поліна просто «просипала» його прослуховування, а коли її притискали до стінки запитаннями, відповідала прямо: «Я не хочу слухати цю маячню». Це була її особиста війна, де замість зброї — знання віршів і небажання підкорятися абсурду.

Поліна у Криму. З власного архіву Поліни

Сьогодні, розповідаючи свою історію, Поліна зазначає, що в Криму досі залишається величезна кількість людей, які зберігають вірність Україні. Вони живуть у режимі радіомовчання, але їхні серця б'ються в унісон із великою землею. Вона каже, що окупація тисне, перетворюючи вільних людей на боязких і задавлених, але це лише

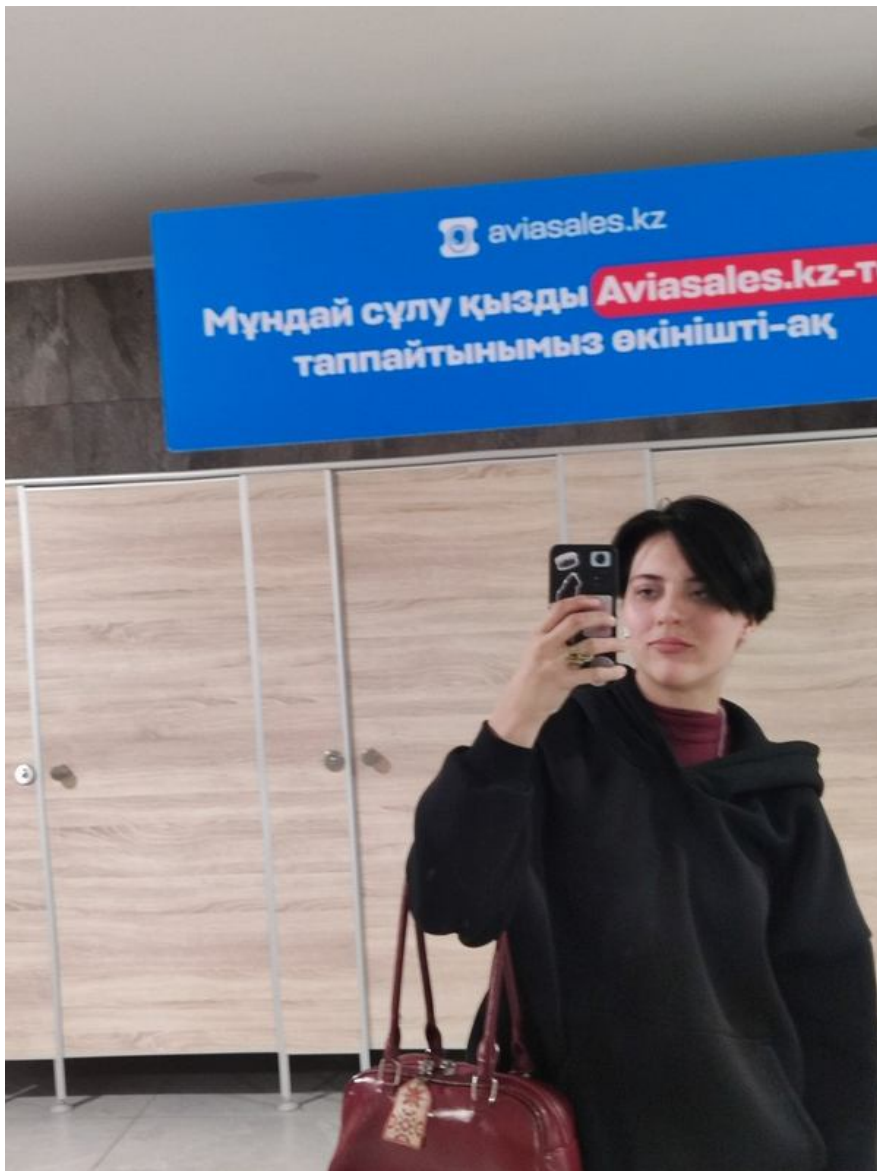
зовнішня оболонка. В середині ж залишається те саме прагнення свободи, яке і штовхнуло її на ризиковану подорож через три країни без жодного дійсного документа.

Казахстанський транзит і глуха стіна дипломатичного комфорту

План втечі визрів остаточно у 2025 році. Поліна мала лише українське свідоцтво про народження та протермінований внутрішній паспорт країни-окупанта. Вона принципово відмовилася робити закордонний паспорт РФ, вважаючи це особистою зрадою. Шлях лежав через Казахстан — країну, яку вона обрала за проукраїнську позицію народу та відносну безпеку порівняно з Білоруссю.

Але роуд-муві не було б драматичним, якби все пройшло гладко. Через недійсні документи її зняли з потяга, і дівчині довелося просити політичного притулку в Казахстані, щоб отримати хоча б якийсь легальний статус для звернення до посольства.

І ось тут починається найболючіша частина подорожі — зіткнення з українською бюрократією за кордоном. Ми звикли вважати, що посольства та консульства — це форпости захисту наших громадян, але для Поліни вони стали стіною байдужості.

Поліна у Казахстані. З власного архіву Поліни

Коли вона прийшла до Консульства України в Казахстані, їй холодно повідомили, що даних на неї в реєстрах немає, архіви недоступні, а отже — «розраховуйте на себе і думайте, що робити далі». Це було схоже на ляпас. Дівчина, яка десять років чекала на зустріч із рідною країною, почула від її офіційних представників фактичне «до побачення».

Бюрократи з МЗС, здається, забули, що перед ними — двадцятирічна громадянка України, яка виростає в окупації та вчила мову по книжках і фільмах, не маючи жодного вчителя. Замість допомоги в ідентифікації особи за документами батьків, які були в наявності, їй запропонували чекати безкінечно. Як зазначає сама Поліна, у неї склалося враження, що в консульстві навіть не намагалися щось шукати. Це той самий момент у фільмі, коли герой залишається один на один із нічним містом, не маючи нічого, крім надії та одного відсотка заряду на телефоні.

Коли військові роблять роботу дипломатів

Коли державна машина дала збій, включилася горизонтальна мережа солідарності — те, на чому насправді тримається Україна. Поліна вийшла на волонтерку Наталію Лютікову, яка стала її ангелом-охоронцем. Але найцікавіший поворот сюжету стався тоді, коли до справи долучився Богдан Кротевич (позивний «Тавр»).

Виявилось, що Поліна та відомий захисник «Азовсталі» навчалися в одній кримській школі, просто в різний час. У них була та сама директорка і той самий вчитель ОБЖ, яким вони обоє встигли «зробити нерви» своїм патріотизмом.

Поліна з Богданом Кротевичем. З власного архіву Поліни

Це іронія вищого порядку: поки Міністерство закордонних справ розводило руками, бойовий офіцер знаходив час, щоб допомогти дівчині вирватися з бюрократичного полону. Коли Поліна знову дзвонила в консульство, їй відверто казали: «Нам взагалі байдуже, від кого ви дзвоните». Але завдяки тиску через Представництво президента та особистим зусиллям Кротевича, механізм таки закрутився. Виявилось, що якщо дуже захотіти, то і запити в Мін'юст надсилаються, і відповіді приходять швидше за два тижні, і записи в реєстрах знаходяться.

Цей епізод — серйозний привід для «прочухана» нашим дипломатичним структурам. Чому для того, щоб виконати прямий обов'язок — повернути громадянина додому — потрібне втручання військових командирів та волонтерів? Поліна справедливо зауважує, що таких людей, як вона, тисячі.

Молодь з Криму, Донбасу, Херсонщини хоче повернутися, вони мотивовані, вони готові воювати та розбудовувати країну. Але відсутність механізмів повернення та «кам'яні обличчя» в консульствах відштовхують цей найцінніший людський ресурс. Ми ризикуємо втратити ціле покоління просто тому, що комусь у кабінеті було ліньки перевірити архів.

П'ятнадцять годин до Астани та святкова шаурма переможця

Кульмінація подорожі — п'ятнадцятигодинна поїздка до Астани. Поліна сиділа в консульстві, тримаючи в руках «білий паспорт» — посвідчення на повернення в Україну. Вона описує це відчуття як щось неймовірне, ніби вона щойно підкорила Еверест. З одним відсотком зарядки на телефоні вона встигла надіслати фото документа всім, хто допомагав, і побігла святкувати... шаурмою. Це був її перший «смак свободи», куплений у торговому центрі Астани, перед довгим перельотом додому.

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

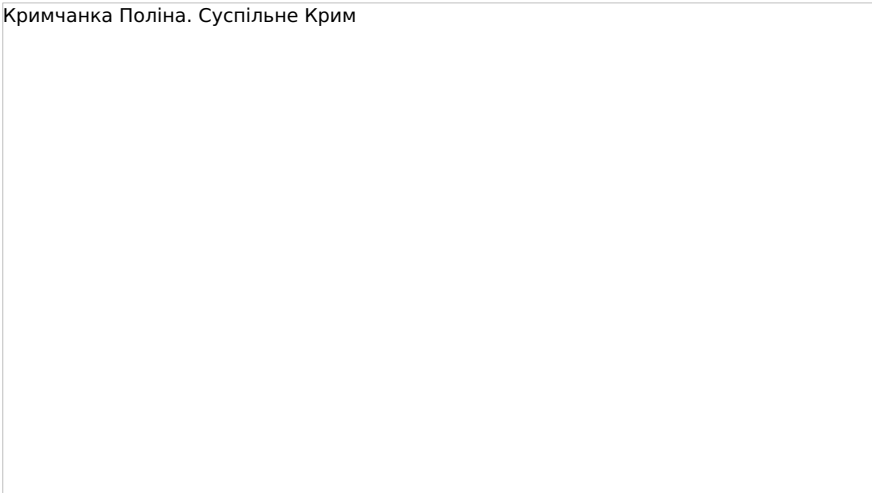

Кримчанка Поліна в аеропорту на шляху до України. З власного архіву Поліни

Маршрут пролягав через Туреччину та Молдову. У Кишиневі її зустрів волонтер, який супроводжував до самого кордону. Коли прикордонники сказали «проходьте», Поліна йшла до лінії розмежування з сльозами на очах. Машини, що їхали назустріч, прикордонники в українському пікселі — все це здавалося сном, до якого вона йшла десять років. В Одесі її підхопила волонтерка Юлія, а в Києві, на пероні, зустрівчав той самий Богдан Кротеви́ч. Коло замкнулося: від шкільного патріотизму в окупованому Криму до зустрічі в серці вільної України.

Ця історія — повчальний приклад того, що кордони існують лише в головах. Росія може вкрати територію, встановити свої пам'ятники та змусити вчити свій гімн, але вона не може змінити «код керчанина», якщо він прошитий у свідомості. Поліна повернулася не для того, щоб просто жити в безпеці. Її мета — служба у війську. Вона хоче повернути все, що Росія колись забрала: від картин у музеях до вкрадених років життя її покоління.

Кримчанка Поліна. Суспільне Крим

Кримчанка Поліна. Суспільне Крим

Замість епілогу: запитання до тих, хто в кабінетах

Поліна зараз у Києві. Вона чекає на повноцінні документи, шукає роботу і готується до курсів з такмеду та керування дронами. Її історія закінчилася хепі-ендом, але вона залишає по собі гіркий присмак. Скільки ще таких Полін зараз б'ються об стіни наших консульств у Казахстані, Грузії чи Вірменії? Як пише видання **Суспільне Крим**, редакція досі чекає на відповідь від МЗС щодо ситуації з отриманням документів кримчанами. Ми теж чекаємо.

Нам потрібна ця молодь. Нам потрібні їхня злість, їхня мотивація і їхнє знання того, що таке «руській мир» зсередини. Бюрократія не має права ставати на заваді поверненню українця додому. І якщо для отримання посвідки потрібно, щоб за тебе просив цілий полк «Азов», то в системі щось дуже сильно зламалося. Історія Поліни — це заклик до змін.

Бо Крим — це не лише море та гори, це насамперед люди, які десять років чекають на

свій «квиток у роуд-муві» додому. І ми повинні зробити все, щоб цей квиток було отримати легше, ніж купити святкову шаурму в Астані.

Стаття підготовлена на основі ексклюзивного матеріалу Анни Янко та Ксенії Вапельник для **Суспільне Крим**. Усі права на першоджерело належать авторам репортажу.

В тему:

- Як Росія віками знищувала і продовжує знищувати народи
- Той, хто визнає Крим російським, підпише «вердикт на знищення кримськотатарського народу»
- Російських правозахисників за часів СРСР майже не хвилювало національне питання
- Кримські татари зрозуміли Україну раніше, ніж вона сама зрозуміла себе і в цьому була проблема
- Найвідоміші російські міфи про Крим
- В ООН представлен доклад о ситуации с правами человека в оккупированном Крыму
- Памятка потребителям при посещении оккупированных территорий Крыма
- Оккупированный Крым - земля, где поломалась жизнь
- Крым для «Гоблина». Как семья Сергея Аксенова грабит оккупированный полуостров
- Сурков: «Как мы расчленим Украину»
- Оккупированный Крым: темный праздник под елкой из Вологды
- Какой должна быть политика Украины по непризнанию российской оккупации
- Крым — разбитая витрина

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

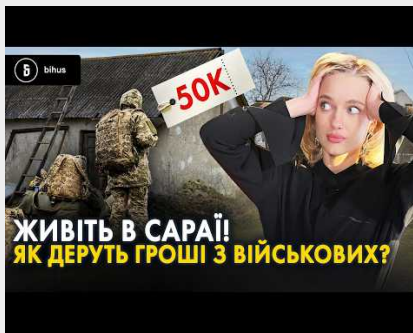
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com